

I. SAVEZNA KONFERENCIJA O RIBARSTVU

Na inicijativu savjeta za poljoprivredu i šumarstvo FNRJ održana je 12. i 13. juna ove godine u Zadru I. Savezna konferencija o ribarstvu, kojoj su prisustvovali delegati iz svih Narodnih republika predstavnici vlasti, sportsko-ribarskih saveza, štampe itd.

Dnevni red bio je sljedeći:

1. Otvaranje konferencije
2. Stanje i problematika morskog ribarstva
3. Stanje i problematika slatkovodnog ribarstva
4. Naučno-istraživalačka služba i njena uloga u unapređenju ribarstva
5. Zaključci.

Konferenciju je kraćim govorom otvorio Ministar ribarstva drug Vice Buljan, a zatim se je odmah prešlo na t. 2. dnevnog reda. Referat o stanju i problematici morskog ribarstva održao je drug Andrija Zambarlin, pomoćnik mi-

nistra ribarstva. Nakon toga se razvila živa i plodna diskusija.

Referat po t. 3. održao je drug Mihajlo Ristić, direktor glavne direkcije državnih poljoprivrednih dobara II. NR Srbije. Poslije referata druga Ristića, podnijeli su delegati Narodnih republika izvještaje o stanju slatkovodnog ribarstva u svojim republikama, a nakon toga slijedila je također stručna i opširna diskusija.

Poslije referata po t. 4., što su ih podnijeli dr. Tonko Šoljan, direktor Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu, i prof. Josip Plančić, direktor Instituta za slatkovodno ribarstvo u Zagrebu, te diskusije po njima, donijeti su brojni i važni zaključci.

Iz izvjesnih razloga tehničke naravi nije se u ovom broju mogao donijeti opširniji prikaz sa konferencije, pa će to biti učinjeno u narednom broju.

O NEKIM PITANJIMA I PERSPEKTIVAMA SPORTSKOG RIBARSTVA U NR SLOVENIJI

Razvoj slatkovodnog ribarstva u NR Sloveniji pokazuje dva osnovna pravca: kao grana narodne privrede i kao sportska razonoda naših truhbenika. Kao grana narodne privrede ima već danas znatnog udjela u ishrani stanovništva, iako još nisu iskorišćene sve mogućnosti. Ipak je postignut neuporedivo veći razmah i omasovljenje na polju sportskog ribarstva. Već danas imamo u Sloveniji preko pet puta više registriranih sportskih ribolovaca nego prije rata, a svakog se dana njihovim redovima pridružuju novi truhbenici, koji u prirodi, uz bregove naših bistrih potoka i rijeka traže odmora, razonode i nove snage za

veće napore i uspjehe u izgradnji socijalizma.

Petogodišnji plan razvoja ribarstva u NR Sloveniji nalaže povećanje površine ribnjaka na 150 ha, te broja ribogojilišta na 10. Površina pod ribnjacima u Sloveniji minimalna je u poređenju sa ostalim republikama. Razlog je u tome, što je Slovenija planinska i šumovita zemlja i nema mnogo terena prikladnog za ribnjačarstvo, kao što je to na pr. slučaj u Srbiji ili Hrvatskoj. U obzir dolaze samo manja kraška polja, okolina Ljubljane i neki sjeveroistočni predjeli republike, ma da ne tre-

TVU

toga se razvila

to je drug Mi-
avne direkcije
dobara II. NR
druga Ristića,
rodnih republi-
atkovodnog ri-
kama, a nakon
stručna i op-

4., što su ih
n, direktor In-
i ribarstvo u
ančić, direktor
ribarstvo u Za-
njima, donijeti
ci.

tehničke naravi
mogao donijeti
erencije, pa će
inom broju.

ORTSKOG

izgradnji soci-

zvoja ribarstva
povećanje povr-
, te broja riba-
a pod ribnjaci-
a je u poređe-
ama. Razlog je
planinska i šu-
mnogo terena
stvo, kao što je
i ili Hrvatskoj.
anja kraška po-
i neki sjevero-
, ma da ne tre-

ba ni te mogućnosti potcjenjivati, te se
stalno radi na njihovoj realizaciji.

Međutim težina problema unapređe-
nja ribarstva u NR Sloveniji je u ma-
sovnom poribljavanju i pravilnom isko-
rišćavanju naših tekućih voda, koje su
pretežno salmonidne odnosno spadaju u
salmonidni pojas. Na tom polju potreb-
ni su još veliki naponi da bi se došlo do
zadovoljavajućih rezultata. Pri tome
nikako ne mogu biti dovoljni samo na-
pori profesionalnih ribarskih radnika i
stručnjaka, nego je potrebna i aktivna
saradnja naših sportskih ribolovaca-
amatera.

Fašistička okupacija prouzrokovala je
opustošenje u našem ribarstvu. Osim
partizanskih krajeva, kuda okupatorska
noga nije mogla kročiti u pojedinim
slovenačkim vodama bilo je uništeno
50—90% riba. Pri tome je bio uništen
i sav mlađ, jer su »nosioci kulture« i
njihove domaće sluge uništavali vodnu
faunu u glavnom dinamitom, bombama
i elektrikom.

U takvom stanju preuzela je narodna
vlast upravu naših voda. I pored broj-
nih, trenutno važnijih problema obnove
narodne privrede, Narodna vlada Slo-
venije pokazala je odmah razumijevanje
također za obnovu našeg ribarstva. Pr-
va mjera bila je zabrana ribolova, radi
očuvanja preostale ribe. Već u maju
1946 izišao je privremeni republički za-
kon o ribarstvu. Na osnovu propisa to-
ga zakona bile su formirane ribarske
zadruga, kao nove, narodne ribarske
organizacije.

Ribarske zadruga u Sloveniji odigrale
su u prvim poslijeratnim godinama u
glavnom pozitivnu ulogu. Okupile su ve-
liki broj ljubitelja ribarskog sporta i
trudile se — sa većim ili manjim uspjeh-
om, — da svoje članstvo odgoje u pra-
vilnom odnosu prema našem vodnom
bogatstvu. Nažalost su se u redove

sportskih ribolovaca uvukli i t. zv. »me-
sari«, pa su čak i u neke upravne od-
bore zadruga došli ljudi, kojima je više
stalo do ličnog zadovoljstva i koristi,
nego do interesa cjeline. Gdje je zbog
nebudnosti članstva došlo do takovih
pojava, bilo je ubrzo i štetnih posljedi-
ca. Te su stvari bile predmet rasprave i
na godišnjim skupštinama ribarskih za-
druga. Najaktivnije zadruga otpočele su
rješavati i konkretne probleme materij-
jalne osnove razvoja ribarstva (nabav-
ljanje), u čemu su neke od njih posti-
gle vidne pozitivne rezultate.

I obnovi državnih ribogojilišta posve-
ćena je od strane republičkog ministar-
stva poljoprivrede puna pažnja. Ipak do
danas ni jedno ribogojilište nije posti-
glo maksimalni kapacitet, iako je u zad-
njim godinama uzgojeno nekoliko mi-
liona salmonidnog mlađa, najviše potoč-
nih američkih i jezerskih pastrva te
nešto lipljana i mladica. Uzroci su ne-
potpunog uspjeha dosadašnjeg uzgoja
ribljeg mlađa u glavnom u nedovoljnoj
količini plemenitog materijala zbog opu-
stošenih salmonidnih voda, ma da bi uz
intenzivnije zalaganje odgovornih ribar-
skih radnika i stručnjaka uspjesi mogli
biti i veći.

Ipak, pored svih poduzetih mjera, do-
lazimo danas do zaključka i analiza, da
naše salmonidne vode — osim rijetkih
izuzetaka — ni iz daleka nisu dostigle
predratno stanje, odnosno, da se u ve-
ćini, naročito manjih potoka stanje po-
goršava iz godine u godinu.

Što je tome uzrok?

Najveće zlo za našu vodnu faunu su
bez sumnje **industrijske otpadne vode**.
Dosada su nanijele ogromnu štetu naš-
em ribarstvu. Skoro sve grane indu-
strije (metalna, kemijska, papirna, tek-
stilna, kožna i drvna), koje imaju svoja
postrojenja uz neki potok ili rijeku, pod
raznim izgovorima — često nimalo

opravdanim — truju naše najljepše salmonidne vode. Za rješenje ovog, u razvoju ribarstva tako hitnog problema, zauzelo se i Predsjedništvo vlade NR Slovenije, po čijem je nalogu sastavljena posebna komisija sa zadatkom, da u cjelini pretrese postojeće stanje i stavi potrebne predloge za očuvanje ribljeg bogatstva u našim vodama. Komisija je već otpočela radom i sastavila prve konkretne predloge, od kojih se neki već i sprovode u život.

Druga nesreća za naše ribarstvo jesu pilane, koje dnevno zasipavaju potoke i rijeke velikim količinama strugotine, što uništava riblji organizam, naročito njegov najosjetljiviji dio — organe za disanje. Čak je i Bledsko jezero na osmini dna pokriveno debljim slojem strugotine i drugih otpadaka što ih donose potoci, koji se slijevaju u jezero.

Mnogo štete prouzrokuju i razne riblje bolesti, koje se razvijaju na pr. kod štuka kao čitava epidemija. Niski vodostaj zbog suše i često trovanje vode po industrijskim otpadnim vodama stvaraju vrlo povoljne uslove za ovakve epidemije, koje se u zadnjim godinama pojavljuju naročito na Bledskom jezeru i u nekim dijelovima Save.

Razumljivo je, da se vode, u kojima vladaju prilike, kakve smo gore naveli, ne mogu prije oporaviti, dok se ne prestane sa njihovim onečišćavanjem odnosno, dok se ne izgrade postrojenja za filtriranje. Rješavanju ovog problema ozbiljno se pristupilo na inicijativu Predsjedništva vlade NR Slovenije, kao što smo već napomenuli.

Ali sad se pojavljuje drugo pitanje: zašto se pogoršava stanje i u onim salmonidnim vodama — naročito manjim pastrvskim potocima — uz koje nema nikakove industrije?

Čini nam se, da smo postavljajući ovo pitanje, došli do suštine problema. Ne-

sumnjivo je, da vode u koje se puštaju razni otrovi, pilotine itd. ne mogu biti bogate ribama. Ipak mi suviše rado bacamo krivnju radi rđavog stanja u našim vodama, na industriju, riblje bolesti i druge uzroke, koji nikako nisu jedino zlo za naše ribarstvo. Po provjerenim podacima ima u Sloveniji priličan broj potoka, koji su takorekuć prazni, ma da je u njima bilo još prije dvije ili tri godine dosta pastrva. Potpisani je imao i lično prilike da vidi nekoliko takvih potoka. Zašto u tim vodama nema riba, kad se u blizini ne nalazi industrija? Odgovor je samo jedan: te su vode uništili, ili su odgovorni za njihovo uništenje oni, koji su bili prvi pozvani, da ih čuvaju i podižu množine riba u njima — ribolovci odnosno zakupci, koji su bili samo ribolovci, a vrlo slabi čuvari i uzgojitelji ribljeg podmlatka.

Nije prijatna stvar izreći danas takove tvrdnje, ali je to nužno potrebno, da se iz osnova promijeni odnos velikog broja ribolovaca sportista, koji su to samo formalno.

Kao što smo konstatirali, Slovenija je zemlja salmonidnih voda, na ljepoti njejoj zavide nam i strani sportisti ribolovci. Plemeniti stanovnici tih voda ne razmnožavaju se tako masovno kao bijele ribe. Ako tome dodamo dosadašnje onečišćavanje po industriji, doći ćemo do zaključka, da je nemoguće podići množinu salmonida u našim vodama, ako ne započnemo intenzivnim uzgojem i čuvanjem. Ribarske organizacije morat će postaviti stroge uvjete i pravila za članstvo i pristupiti nemilosrdnim konsekvencama prema onima, koji se tim uvjetima i pravilima ne budu pokoravali u interesu cjeline, u interesu podizanja našeg salmonidnog bogatstva.

Naročito slabo stoji stvar sa našim najplemenitijim salmonidom — potočnom pastrvom (*Trutta fario L.*), za ko-

koje se puštaju l. ne mogu biti suviše rado ba- og stanja u na- ju, riblje bolesti ako nisu jedino Po provjerenim iji priličan broj é prazni, ma da ije dvije ili tri otpisani je imao- nekoliko takvih ama nema riba, lazi industrija? te su vode uni- njihovo unište- i pozvani, da ih ie riba u njima akupei, koji su rlo slabi čuvari mlatka.

zreći danas ta- nužno potrebno, ni odnos velikog ista, koji su to

ali, Slovenija je a, na ljepoti nje- i sportisti ribo- uci in voda ne nasovno kao bi- lamo dosadašnje triji, doći ćemo nemoguće podići našim vodama, zivnim uzgojem i ganizacije morat ete i pravila za milosrdnim kon- ma, koji se tim budu pokoravali teresu podizanja atstva.

stvar sa našim idom (potoč- fario L.), za ko-

ju se čak počinje govoriti, da izumire. Takvim pričama međutim mogu nasjesti samo ljudi, koji nemaju volje ni elana, da spriječe masovno uništavanje odnos- no prekomjerman lov pastrva. Od mjera, koje treba odmah poduzeti, navodimo slijedeće: propisati za potočnu pastrvu višu najmanju mjeru (najmanje 26 cm, a za neke vode možda i 30 cm), pa ma- kar godinu ili dvije niko ne bi uzeo iz vode ni repu; ograničiti vrlo osjetljivo količinu dnevnog izlova (najviše 3—6 komada); produžiti lovostaj (zabranu lova zbog mriještenja) najmanje od 1. maja do 1. oktobra; zaštititi vode efikas- nom međusobnom kontrolom, a još bolje dobrim profesionalnim ribarskim čuva- nima. Najvažnije su pak dvije stvari: prvo, visoka sportska i humana svijest svakog ribolovca, koji polazi u ribolov i drugo, najintenzivniji umjetni uzgoj pastrvskog mlađa. Stvoriti potrebne pre- duslove, kako za prvo, tako i za drugo, osnovni je zadatak naših ribarskih orga- nizacija.

Kako će se to postići?

Prvo. Odgojnim metodama, putem do- bre stručne štampe, predavanja, grup-

nih izleta, itd. treba kod članstva ribar- skih organizacija probuditi duboku svi- jest, da su naše vode i njihovi stanov- nici općenarodna imovina, kao što su to tvornice i drugi naši socijalistički objek- ti i da ih radi toga treba čuvati kao svoje. Protiv nediscipliniranih pojedina- ca treba poduzeti sve, pa i najoštrije egzemplarne mjere, da se u korijenu spriječi neodgovorno uništavanje našeg vodnog bogatstva.

Drugo. Treba poduzeti sve mjere, da se što prije izgradi i upotpuni sistem ribogojilišta i mrijestilišta — makar i sasvim primitivnih — uzimajući u obzir i rentabilitet t. j. podesnost vode, bli- zinu prirodne hrane itd.

Kada budu sve naše ribarske organi- zacije i svaki pojedini ribolovac sporti- sta svijesno ispunjavali sve uvjete, pra- vila i zadatke, koji se budu pred njih postavljali sa perspektivom podizanja naših ugroženih salmonidnih riba, moći ćemo mirno reći, da smo prebrođili osnovne poteškoće na putu novog pole- ta sportskog ribarstva u Narodnoj re- publici Sloveniji.

M. S.

OBNOVA RIBNJAKA U ANTUNOVCU KRAJ VIROVITICE

Ribnjaci u šumi Razbojište kraj An- tunovca u blizini Virovitice sve do ob- nove bili su u sklopu Zemaljskog poljo- privrednog dobra Antunovac. Manji dio ribnjaka bio je korišten za poljopriv- redu, dok je veći dio ribnjačkih povr- šina ostao neiskorišten. Na traženje Mi- nistarstva ribarstva NRH, a u sugla- snosti sa Ministarstvom poljoprivrede NRH, prešli su Ribnjaci u Antunovcu pod administrativno-operativno ruko- vodstvo Glavne Direkcije za slatkovod- no ribarstvo u mjesecu veljači ove go-

dine. Radi obnavljanja uzgoja ribe ovi ribnjaci stavljeni su pod izravnu upravu Ribnjačarstva u Končanici kao distrikt, a sa zadatkom, da se još ove godine rib- njaci stave pod vođu i započne gaje- njem ribe.

Površine ovih ribnjaka bile su dese- tak godina van pogona. Ribnjaci su iz- građeni u dugodolini na krajnjim ogran- cima Bilo-Gore razvučeni 10 km u ste- penastom poretku. Od Virovitice su uda- ljeni 7 km. Za bivše Jugoslavije ovi rib- njaci bili su vlasništvo imovne općine